

3 Fjerdingaar til Behandling paa Rigsdagen. Hvis man efter alt dette ikke skulde finde sig moden til at kunne afgive sin Stemme og have Klarhed over, hvorvidt det er ønskelig at vedtage Loven eller ej, betvivler jeg, at det overhovedet vil være muligt at føre nogen Lovgivning igennem.

Jeg tillægger ikke Loven selv Betydning ud over det rimelige. Jeg anser ikke denne Lov for at være et Arkanum, ved Hjælp af hvilket man kan afværge alle Misbrug og Ulemper, der af og til, navnlig i bevægede Pengetider, kan give sig Udslag. Men jeg tror, at Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det nu foreligger, gaar saa vidt, som det (under Hensyn til alle væsentlige Forhold kan anses for at være nødvendigt eller ønskeligt i Henseende til indskrænkende og foreskrivende Bestemmelser. Jeg tror, at Loven vil gøre sin Nytte; at den ikke vil være i Stand til at forebygge enhver Mangel ved Aktieselskaber, er noget, der siger sig selv.

Birch: Den højtærede Minister gjorde det samme som den ærede Ordfører (Rørdam), gled ind paa en Omtale af Sagen, der, saa vidt jeg forstaaer Forretningsordenen, med Rette hører hjemme under tredje Behandling. Jeg føler mig ikke berettiget til nu at følge dem paa denne Vej, men skal, naar vi antagelig om faa Minutter kommer til Sagens tredje Behandling, komme videre ind herpaa. I dette Øjeblik ønsker jeg kun at gøre nogle ganske faa Bemærkninger. Den ærede Ordfører henviste mig til § 47. Denne Paragraf kan paa ingen Maade dække den Slags af mig antydede Omgaaelser af Loven fra Selskaber, der vil undgaa at komme ind under Aktieselskabernes Forpligtelser.

Til den højtærede Minister vil jeg blot sige, at jeg altsaa nu opfatter den højtærede Ministers Stilling til Ændringsforslag Nr. 1 paa den Maade, at Ministeren, saa længe han har Ansvaret for Ministeriets Ledelse, ikke vil fremkalde Sagsanlæg mod virkelige Andelsselskaber for Ikke-Overholdelse af de Forskrifter, som det foreliggende Lovforslag giver for de Selskaber, der efter Lovens Definition er Aktieselskaber. Jeg kvitterer for denne Oplysning, der til en vis Grad kan forklare, om end ikke helt forsvare den Overenskomst, der er sluttet. Der kan nemlig — det maa man ikke være blind for — forekomme Tilfælde, hvor Selskaber snylter paa Andelsformen og ikke er, hvad jeg tror Ministeren kaldte virkelige Andelsselskaber, efter dansk Sprogbrug.

Jeg kunde tænke mig, at Ministeriet overfor saadanne Selskaber blev tvunget til at gaa til Sagsanlæg, og at vi derved kom til det, som jeg synes man skulde undgaa, nemlig, at det blev Domstolene, der kom til at bestemme, hvilke Selskaber der skal falde ind under denne Lov, og hvilke der ikke skal falde ind under den. Jeg ser en Fare her, men jeg takker ellers for den Forklaring af Ændringsforslaget, som den højtærede Minister har givet.

Lillelund: Ogsaa jeg vil takke den højtærede Minister for hans Udtalelser til Trods for, at jeg ikke finder dem fuldt tilfredsstillende. Den højtærede Minister udtalte, at andet Stykke af § 1 havde Ministeren og Udvalget ment skulde staa i Loven for at betegne, hvad der var Andelsvirksomhed, og hvad der ikke var det, og det var ment som en Betyggelse for Andelsvirksomheden. Jeg forstaaer dette Standpunkt, og jeg forstaaer ikke nær saa godt, at de Mennesker, der mente at varetage Andelsvirksomhedernes Interesse, alligevel ikke fandt sig tilfredsstillende ved andet Stykke og lige saa gerne saa, at det udgik. Det er meget muligt, at andet Stykke ikke er saa godt og klart, som det burde være, men det er dog ment som en Betyggelse for, at Andelsvirksomhed ikke blev draget ind under Loven. Naar man roligt sletter andet Stykke af § 1 uden at tilføje eller ændre noget i første Stykke, og man paa Forhaand ikke har været tilfreds med første Stykke, forekommer det mig, at man i Mangel af bedre Havelse hellere maa lade andet Stykke blive staaende, og derfor anbefaler jeg, at man stemmer mod Ændringsforslag under Nr. 1.

Den højtærede Minister udtalte det samme som den ærede Ordfører (Rørdam), at det vil blive et Domstolsspørgsmaal. Ja, selvfølgelig bliver det det. Og desuden sagde Ministeren, at der ikke vilde blive særlig mange Tilfælde, hvor der vil komme Dom. Nej, det antager jeg heller ikke, for den enkelte Dom kan maaske være retningsgivende for alle fremtidige, men en enkelt Dom vil kunne gaa i en Retning, jeg ikke ønsker, og derfor ønsker jeg Loven affattet saaledes, at man ikke paa Forhaand behøver at sige, at det vil i alt Fald, hvis der er Tvivl, blive Domstolene, der skal afgøre Spørgsmaalet. Vi maa affatte Loven saaledes, at man paa Forhaand kan sige: Vi har i alt Fald ikke givet Anledning til, at Sagen skal indankes for Domstolene.

Den højtærede Minister mente at